

เพราะเหตุใดคนไทยจึงมีปัญหาเกี่ยวกับเสียง r (อาร์) และ l (แอล) ในภาษาอังกฤษ

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ปิยะวดี อภิชาติบุตร*

คนไทยจำนวนไม่น้อยเคยประสบปัญหาด้วยตนเองมาแล้ว เมื่อต้องออกเสียง r และ l ในภาษาอังกฤษ และอาจเคยสงสัยอีกด้วว่าในเมื่อภาษาไทยเรามีเสียงซึ่ง (ดู เหมือนว่า) ตรงกันอยู่แล้ว คือเสียง ร เรือ และ ล ลิง ทำไมจึงไม่ช่วยให้ออกเสียง r และ l ได้ถูกต้องและชัดเจนเหมือนกับเจ้าของภาษา คำตอบสำหรับเรื่องนี้ค่อนข้าง ซับซ้อนพอสมควร ทั้งนี้เพราะปัญหาที่ว่านี้เกิดจากสาเหตุซึ่งซ้อนกันอยู่หลายประการด้วยกัน

ประการแรกและสำคัญที่สุดคือ คนไทยส่วนใหญ่ถือว่าภาษาไทยมีหน่วยเสียง ซึ่งเทียบตรงกันกับเสียง r และ l ในภาษาอังกฤษอยู่แล้ว ซึ่งก็คือ ร และ ล จึงสรุป เอาว่าเสียงทั้งสองคู่นี้น่าจะเป็นเสียงที่เหมือนกัน หรืออย่างน้อยที่สุดก็ใกล้เคียงกันมาก ฉะนั้น เวลาที่พูดภาษาอังกฤษจึงใช้เสียง ร แทนเสียง r และใช้เสียง ล แทนเสียง l แนวโน้มประเภทนี้มีความเป็นไปได้สูง เพราะในแง่ทฤษฎีของการเรียนภาษาที่สอง ผู้พูดที่ไม่ใช่เจ้าของภาษา อาจมีความรู้สึกฝืนธรรมชาติ และต้องใช้ความพยายามสูงในการเรียนรู้เสียงใหม่ ๆ ดังนั้น ย่อมรู้สึกสะดวกใจและสะดวกปากมากกว่าในการที่จะใช้ เสียงใกล้เคียง ซึ่งมีอยู่แล้วในภาษาของตนเองแทนเสียงที่ยังไม่คุ้นเคยในภาษาที่เรียน ใหม่ Gardner และ Lambert (1972)¹ จึงชี้ว่าพฤติกรรมเช่นนี้มีความสัมพันธ์ในแง่ลบกับการเรียนภาษาที่สองโดยตรง

ถ้าดูแต่เพียงผิวเผิน เสียงทั้งสองคู่นี้น่าจะเทียบกันได้ แต่ความจริงแล้วในทางปฏิบัติลักษณะในการออกเสียงทั้งสองคู่ ที่ใช้ในภาษาอังกฤษและภาษาไทยไม่ได้ เหมือนกันอย่างที่คิด แม้ว่าจะมีลักษณะบางอย่างที่คล้ายกันอยู่บ้างก็ตาม

* ผู้ช่วยศาสตราจารย์ประจำสาขาวิชาภาษาอังกฤษ ภาควิชาภาษาตะวันตก คณะโบราณคดี มหาวิทยาลัยศิลปากร

¹ Gardner, R.C. & Lambert, W.E., *Attitude and Motivation in Second-Language Learning*. (Rowley : Newberry House, 1972)

คงต้องพิจารณารายละเอียดความแตกต่างของเสียงทั้งสองคู่ก่อนว่าต่างกัน ในจุดใดบ้าง เริ่มจากคู่เสียง *r* และ *r* อันที่จริงแล้วเสียงคู่นี้มีลักษณะการออกเสียงที่แตกต่างกันมากอย่างเห็นได้ชัด เริ่มจากการออกเสียง ร เรือ ในภาษาไทย ถ้าออกเสียงให้ถูกต้องชัดเจน ปลายลิ้นต้องยกขึ้นและสลับหรือรัวกับเพดานส่วนที่อยู่เหนือฟันหน้า (หรือที่เรียกว่าปุ่มเหงือก) อย่างเร็ว เสียงในลักษณะนี้เรียกว่า เสียงกระทบ (tap) หรือเสียงรัว (trill) ก็ได้ ขึ้นอยู่กับการออกเสียงของแต่ละบุคคลว่าจะสลับปลายลิ้นโดนเพดานครั้งเดียว หรือรัวกับเพดานหลายครั้ง² ส่วนการออกเสียง *r* ในภาษาอังกฤษ ปลายลิ้นจะไม่แตะกับส่วนใดของปากเลย กล่าวคือปลายลิ้นจะม้วนกระดกขึ้นเล็กน้อยเข้าไปใกล้เพดานแต่ไม่สัมผัส ในเวลาเดียวกันโคนลิ้นจะถอยร่นไปด้านหลัง ในขณะที่เพอริมฟีปากเพียงเล็กน้อย พร้อมกับเกร็งมุมปากทั้งสองออกไปด้านข้าง เสียงในลักษณะเช่นนี้เรียกว่า เสียงลิ้นม้วน (retroflex)³

ข้อสังเกตประการหนึ่งเกี่ยวกับเสียง *r* ในภาษาอังกฤษคือ ถ้าเป็นภาษาอังกฤษสำเนียงอังกฤษ (British English) จะออกเสียงอักษร *r* เฉพาะเมื่ออยู่ตำแหน่งต้นคำ ต้นพยางค์หรือเสียงควบกล้ำเท่านั้น เช่น rain, operate, train ส่วนในตำแหน่งอื่น ๆ นอกจากนี้ไม่มีการออกเสียง แต่ในภาษาอังกฤษสำเนียงอเมริกัน (American English) จะออกเสียง *r* ทุกตำแหน่ง⁴ เช่น rain, train, smart, charge, morning, careless, prepare, number

² วิไลวรรณ ขนิษฐนันท์, ภาษาและภาษาศาสตร์, พิมพ์ครั้งที่ 4 (กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2527), 51.

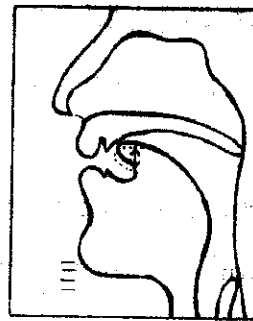
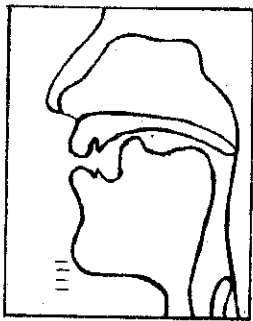
³ Clifford H. Prator, Jr. and Betty Wallace Robinett, Manual of American English Pronunciation, 3rd ed. (New York : Holt, Rinehart and Winston, Inc., 1972) 96.

⁴ เรื่องเดียวกัน

ตัวอย่างคำในภาษาอังกฤษที่ใช้เสียง **r** ในตำแหน่งต่าง ๆ

1	2	3	4	5
read	from	story	nurse	scar
road	three	correct	hearth	rather
rain	scratch	direction	charged	before
right	grammar	favorite	morning	entire
robber	breakfast	Strawberry	harmful	similar

(จากตัวอย่างคำข้างต้นนี้ จะเห็นว่าถ้าเป็นภาษาอังกฤษสำเนียงอังกฤษ จะมีการออกเสียง **r** เฉพาะเมื่ออยู่ในตำแหน่งที่ 1, 2, 3 และไม่ออกเสียง **r** เมื่ออยู่ในตำแหน่งที่ 4 และ 5 แต่ถ้าเป็นภาษาอังกฤษสำเนียงอเมริกัน จะมีการออกเสียง **r** ที่อยู่ในตำแหน่งข้างต้นทุกตำแหน่ง)

ภาพที่ 1 ตำแหน่งของลิ้นขณะออกเสียง **r** ในภาษาอังกฤษ
ที่มา : Mackay, Ian R.A., *Introducing Practical Phonetics*
(Boston : Little, Brown and Company, 1978), 129.

ภาพที่ 2 ตำแหน่งของลิ้นขณะออกเสียง **r** ในภาษาไทย
ที่มา : เรื่องเดียวกัน

สำหรับคู่เสียง **l** และ **ล** มีลักษณะที่ใกล้เคียงกันมากกว่าคู่ **r** และ **ร** ทั้งนี้ เพราะเสียง **l** และ **ล** มีตำแหน่งของการเกิดเสียงอยู่ที่เดียวกัน และยังมีลักษณะการออกเสียงใกล้เคียงกันมากอีกด้วย กล่าวคือในการออกเสียงทั้ง **l** และ **ล** ปลายลิ้นสัมผัสกับเพดานที่บริเวณปุ่มเหงือกเหนือฟันบนเหมือนกัน อย่างไรก็ตาม จุดที่แตกต่างกันก็คือ ในการออกเสียง **l** ต้องอ้าปากให้กว้างพร้อมกับยกปลายลิ้นขึ้นไปกดไว้ที่ปุ่มเหงือกเหนือฟัน

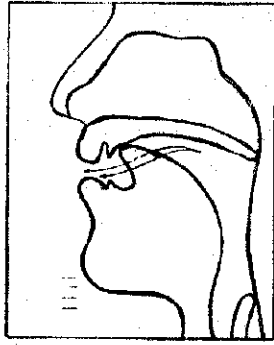
บนให้แน่น ขณะเดียวกันปล่อยด้านข้างลิ้นหย่อนลงจนทำให้รู้สึกว่ามีลมพุ่งออกจากปากทางด้านข้างลิ้น แทนที่จะออกทางด้านหน้า

ส่วนการออกเสียง *l* ในภาษาไทย ปลายลิ้นยกขึ้นมาแตะปุ่มเหงือกก็จริง แต่เป็นการสัมผัสเพียงหลวมๆ ไม่แนบสนิทเท่ากับเวลาที่ออกเสียง *l* นอกจากนั้นขณะที่ออกเสียง *l* ริมฝีปากจะเผยออกเพียงเล็กน้อยเท่านั้น ไม่เปิดกว้างเท่ากับเวลาที่ออกเสียง *l* เพราะฉะนั้นถ้าไม่ต้องการให้เสียง *l* กลายเป็นเสียง *l* สิ่งสำคัญคือต้องอ้าปากให้กว้างและยกปลายลิ้นกดไว้กับปุ่มเหงือกให้แน่น

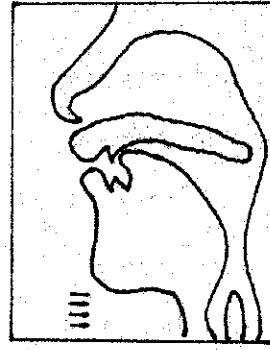
อย่างไรก็ตาม อาจกล่าวได้ว่า ในแง่ของการสื่อสาร เสียง *l* ซึ่งอยู่ในตำแหน่งต้นพยางค์ไม่ถือว่าเป็นเสียงที่มีปัญหาสำหรับคนไทยเท่าใดนัก เนื่องจากมีลักษณะเสียงใกล้เคียงกันมาก และมีตำแหน่งเกิดเสียงที่เดียวกันดังได้กล่าวมาแล้วข้างต้น นอกจากนั้นการออกเสียง *l* เปลี่ยนเป็นเสียง *l* ไม่ก่อให้เกิดปัญหาในการสื่อสารภาษาอังกฤษ เนื่องจากไม่มีผลทำให้ความหมายของคำเปลี่ยนไปแต่ประการใด แต่ทั้งนี้เสียง *l* อาจจะกลายเป็นเสียงที่มีปัญหาสำหรับคนไทยได้ ในกรณีที่อยู่ในตำแหน่งควบกล้ำ และตำแหน่งท้ายพยางค์หรือท้ายคำ ดังจะได้กล่าวถึงในตอนต่อไปอีกครั้งหนึ่ง

ตัวอย่างคำในภาษาอังกฤษที่ใช้เสียง *l* ในตำแหน่งต่างๆ

large	blink	beloved	final
load	fleet	follow	people
lemon	glow	early	tunnel
leader	pleasant	illness	central
little	cluster	building	possible

ภาพที่ 3 ตำแหน่งของลิ้นขณะออกเสียง l ในภาษาอังกฤษ
ที่มา : Mackay, Ian R.A., *Introducing Practical Phonetics*
(Boston : Little, Brown and Company, 1978), 127.

ภาพที่ 4 ตำแหน่งของลิ้นขณะออกเสียง ล ในภาษาไทย

นอกจากปัญหาเรื่องลักษณะการออกเสียง ซึ่งต่างกันในภาษาอังกฤษและภาษาไทย ตามที่ได้อธิบายไปข้างต้นแล้ว ปัญหาอีกประการหนึ่งซึ่งเพิ่มความซับซ้อนให้การออกเสียง **ร** และ **ล** ในภาษาอังกฤษของคนไทยจำนวนไม่น้อย ได้แก่ พฤติกรรมการใช้คู่เสียง **ร** และ **ล** ในภาษาไทยของผู้พูดเอง ตามปกติคนไทยเรามีปัญหาเรื่องการออกเสียง **ร** และ **ล** สับสั่นกันอยู่แล้ว กล่าวคือในภาษาพูด (ยกเว้นการอ่านออกเสียงอย่างเป็นทางการ ซึ่งผู้อ่านจะต้องระวังตัวและมีความตั้งใจเป็นพิเศษ) ไม่ว่าจะเป็นคำที่สะกดด้วยพยัญชนะ **ร** หรือ **ล** คนไทยมักจะออกเสียงเป็น **ล** เกือบทุกครั้ง และเป็นเรื่องแปลกที่ผู้ฟัง (คนไทย) สามารถเข้าใจความหมายของคำที่ใช้เสียง **ล** แทนเสียง **ร** ได้โดยไม่เกิดความเข้าใจผิดแต่ประการใด เรื่องดังกล่าวนี้สามารถทดสอบได้โดยการลองอ่านประโยคต่อไปนี้ดัง ๆ โดยไม่ต้องสนใจเรื่องรูปตัวสะกดว่าจะเป็นพยัญชนะ **ร** หรือ **ล**

- พรุ้งนี่เธอจะไปโรงเรียนหรือเปล่า
- เธอรอฉันอยู่หน้าโรงหนังนะ
- หมอเกรงว่าเขาอาจจะมีโรคแทรกซ้อน
- เราจะไปลงเรือกันที่ไหนล่ะ
- ครีมชนิดนี้รักษาแผลน้ำร้อนลวกได้ดีมาก

เราจะรู้สึกแปลกใจว่าเวลาที่ออกเสียงโดยไม่ระวังตัว มักจะมีแนวโน้มนั้ที่จะออกเสียงคำต่าง ๆ ที่สะกดด้วยพยัญชนะ *r* เป็น เสียง *l* เกือบทุกครั้ง ตัวอย่างข้างต้นนี้พอจะชี้ให้เห็นถึงพฤติกรรมการใช้เสียง *r* และ *l* ที่ค่อนข้างสับสนของคนไทยส่วนใหญ่ได้ชัดเจนพอสมควร ในเมื่อคนไทยเราเองมีปัญหาเบื้องต้นเกี่ยวกับการออกเสียง *r* และ *l* สับสนอยู่แล้ว เมื่อต้องใช้เสียงคู่ใหม่ในภาษาอังกฤษ คือ *r* และ *l* ซึ่งดูผิวเผินเหมือนจะเทียบกันได้ จึงมีผลทำให้เกิดความสับสนในการใช้เสียงคู่ใหม่นี้ไปด้วย กล่าวโดยสรุปคือมีแนวโน้มนั้ที่จะออกเสียงทั้ง *r* และ *l* ในภาษาอังกฤษเป็นเสียง *l* (โดยอาจจะเป็นการออกเสียง *l* โดยใช้เสียง *l* ในภาษาไทยแทนอีกด้วย) ทางแก้ไขสำหรับปัญหาที่กล่าวมานี้สำหรับคนไทย คือต้องให้ความสนใจและเรียนรู้ที่จะแยกแยะความแตกต่างระหว่างคู่เสียง *r* และ *l* ในภาษาของตนเอง จนออกเสียงให้ได้ชัดเจนดีเสียก่อน เพื่อไม่ให้เกิดความสับสนในลักษณะที่กล่าวมาข้างต้น เมื่อเวลาที่ต้องพูดภาษาอังกฤษ

อันที่จริงแล้ว ความสับสนในลักษณะนี้ ถือว่าเป็นปัญหาสำคัญซึ่งต้องระมัดระวังเป็นพิเศษ ทั้งนี้เพราะมีผลต่อการสื่อสารในภาษาอังกฤษโดยตรง กล่าวคือการใช้เสียง *l* แทนเสียง *r* จะมีผลทำให้ความหมายของคำเปลี่ยนไปด้วย และทำให้เกิดการสื่อสารที่ผิดพลาด หรือเกิดความไม่เข้าใจกันระหว่างผู้พูดและผู้ฟัง

ลองดูตัวอย่างประโยคข้างล่างนี้ แต่ละประโยคสามารถตีความหมายได้สองอย่างขึ้นอยู่กับว่าผู้ฟังได้ยินเสียง *r* หรือ *l* ที่อยู่ในคำต่าง ๆ ในประโยคเหล่านั้น

- Pick up that (rock, lock) for me, will you?

ช่วยหยิบ (ก้อนหินก้อนนั้น, กุญแจล็อกอันนั้น) ให้ฉันหน่อยได้ไหม

- He (prayed, played) for three hours.

เขา (สวดมนต์, เล่น) อยู่สามชั่วโมง

- Where did you buy the (fruit, flute)?

คุณไปซื้อ (ผลไม้, ขลุ่ย) นั้นมาจากไหน

- I'm sure I saw that particular (crown, clown).

ฉันแน่ใจว่าฉันเห็น (มงกุฎอันนั้น, ตัวตลกคนนั้น)

- Most Thai people eat (rice, lice) everyday.

คนไทยส่วนใหญ่กิน (ข้าว, ตัวหา) ทุกวัน

- He is (correcting, collecting) the exam papers.

เขากำลัง (ตรวจ, เก็บรวบรวม) กระดาษข้อสอบอยู่

- I haven't seen the (shore, shawl) yet.

ฉันยังไม่ได้เห็น (ชายฝั่ง, ผ้าคลุมไหล่) เลย

เราเห็นปัญหาต่างๆซึ่งซ้อนกันอยู่สองเรื่องใหญ่ๆดังที่ได้กล่าวไปแล้ว อย่างไรก็ตาม ความซับซ้อนยังไม่หมดแต่เพียงเท่านี้ ยังมีปัญหาเรื่องที่สามตามมาอีก และปัญหาที่ว่านี้จะเกิดขึ้นก็ต่อเมื่อคนไทยเราต้องออกเสียง r และ l ซึ่งอยู่ในตำแหน่งท้ายพยางค์ หรือท้ายคำ (final sound) เช่นในคำว่า

cheer, anger, sincere, normal, service, ball, metal, practical, shoulder, million

รวมถึงเมื่อต้องออกเสียง r และ l ซึ่งอยู่ในตำแหน่งควบกล้ำท้ายพยางค์ หรือท้ายคำ (final consonant cluster) ในคำภาษาอังกฤษเช่น

smart, charm, first, serves, charged, help, film, milk, consults, indulged

ปัญหาดังกล่าวนี้สืบเนื่องมาจากการที่ระบบเสียงภาษาไทยไม่มีเสียง r และ เสียง l เป็นเสียงพยัญชนะท้าย⁵ (หรือที่เรียกกันว่าเสียงสะกด) ถึงแม้ว่าจะมีรูปตัวสะกดปรากฏให้เห็นก็ตาม ตัวอย่างเช่น

คำว่า การ มีรูปพยัญชนะท้ายเป็น ร แต่ใช้เสียงสะกดแม่กน ดังนั้นจึงอ่านว่า กาน

คำว่า กล มีรูปพยัญชนะท้ายเป็น ล แต่ใช้เสียงสะกดแม่กน ดังนั้นจึงอ่านว่า กน

นอกจากนี้ ในระบบเสียงภาษาไทยไม่มีการใช้เสียงควบกล้ำในตำแหน่งท้ายพยางค์ หรือท้ายคำแต่อย่างใด⁶ กล่าวคือ มีเสียงควบกล้ำเฉพาะในตำแหน่งต้นพยางค์และต้นคำเท่านั้น

⁵ วิไลวรรณ ขนิษฐนันท์, ภาษาและภาษาศาสตร์, พิมพ์ครั้งที่ 4 (กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2527), 72.

⁶ เรื่องเดียวกัน, 74.

ตัวอย่างเช่น

กริ่งเกรง พร้อมเพรียง จันทร่า กลางคีน ปลายทาง การคลั่ง ความดี กว้างขวาง

ในเมื่อระบบเสียงภาษาไทยไม่มีการใช้เสียง *r* และ เสียง *l* เป็นเสียงพยัญชนะท้าย (หรือเสียงสะกด) อีกทั้งไม่มีเสียงควบกล้ำในตำแหน่งท้ายพยางค์และท้ายคำ คนไทยจึงไม่คุ้นเคยกับการใช้เสียง *r* และ *l* เป็นเสียงพยัญชนะท้ายและเป็นเสียงควบกล้ำท้ายในคำภาษาอังกฤษ ปัญหาจึงเกิดขึ้นในจุดนี้ เพราะผลที่ตามมาคือ คนไทยที่พูดภาษาอังกฤษมีแนวโน้ม ที่จะใช้ระบบเสียงตามที่ตนเองเคยชินในภาษาไทย กล่าวคืออาจจะไม่ออกเสียง *r* และ *l* ซึ่งเป็นเสียงพยัญชนะท้ายและเสียงควบกล้ำท้ายในคำภาษาอังกฤษนั้นเลย หรือมีละนั้นก็ใช้เสียงพยัญชนะท้ายที่มีอยู่ในระบบเสียงภาษาไทยแทน

ขอยกตัวอย่างให้เห็นชัดเจนดังนี้

กรณีที่ 1 : สำหรับคำภาษาอังกฤษที่มีเสียง *r* เป็นเสียงพยัญชนะท้ายและเสียงควบกล้ำท้าย

(ในกรณีที่ เป็นภาษาอังกฤษสำเนียงอเมริกัน) คนไทยมีแนวโน้มที่จะ ไม่ออกเสียงท้ายนี้เลย กล่าวคือ ตัดเสียง *r* ทิ้งไป

เช่นคำว่า	are	จะออกเสียงว่า	อาร์)
	shore	”	ชอ(ร์)
	near	”	เนีย(ร์)
	smart	”	สมา(ร์)ท
	charm	”	ชา(ร์)ม
	learned	”	เลอ(ร์)นค์
	Charlie	”	ชา(ร์)ลี

กรณีที่ 2 : สำหรับคำภาษาอังกฤษที่มีเสียง *l* เป็นเสียงพยัญชนะท้ายและเสียงควบกล้ำท้าย

คนไทยมีแนวโน้มที่จะแทนเสียง l ด้วยเสียงสะกด แมกน หรือ แม่เกอว ตามระบบเสียงภาษาไทย กล่าวคือ ออกเสียง l ที่อยู่ตำแหน่งท้ายคำหรือท้ายพยางค์และตำแหน่งควบกล้ำท้ายคำหรือท้ายพยางค์ เป็นเสียง น หรือ ว

เช่น คำว่า	small	จะออกเสียงว่า	สม <u>อน</u>	หรือ	สม <u>อว</u>
	Bill	”	บ <u>ิน</u>	”	บ <u>ิว</u>
	people	”	พ <u>ี</u> เพ <u>อน</u>	”	พ <u>ี</u> เพ <u>อว</u>
	special	”	ส <u>เป</u> เช <u>ียน</u>	”	ส <u>เป</u> เช <u>ียว</u>
	central	”	เช <u>็น</u> ท <u>ร</u> น	”	เช <u>็น</u> ท <u>ร</u> ว
	Alfred	”	อ <u>ัน</u> เฟ <u>ร</u> ด	”	อ <u>าว</u> เฟ <u>ร</u> ด
	building	”	บ <u>ิน</u> ด <u>ิง</u>	”	บ <u>ิว</u> ด <u>ิง</u>
	build	”	บ <u>ิว</u> ด		
	consult	”	ก <u>อน</u> ช <u>อ</u> ว <u>ท์</u>		
	helps	”	เฮ <u>ว</u> พ <u>ซ์</u>		

สำหรับกรณีแรกที่คนไทยไม่ออกเสียง r ในตำแหน่งท้าย เนื่องจากไม่เคยชินนั้น อาจจะช่วยแก้ปัญหานี้ได้โดยการฝึกออกเสียง r ตามคำแนะนำที่ให้ไว้แล้วข้างต้น จนกระทั่งเกิดความคุ้นเคย ส่วนในกรณีที่สองที่คนไทยเรามักจะใช้เสียง น หรือ ว (ตามระบบเสียงสะกดภาษาไทย) แทนเสียง l นั้น การแก้ปัญหาในจุดนี้อาจจะยุ่งยากขึ้น เพราะนอกจากจะต้องฝึกการออกเสียง l ให้ถูกต้องชัดเจนแล้ว ยังต้องทำความเข้าใจอีกด้วยว่า เสียง ว และ น ที่เอาไปใช้แทนนั้น มีลักษณะการออกเสียง และตำแหน่งเกิดเสียงที่ต่างไปจากเสียง l อย่างไรบ้าง กล่าวคือต้องให้เห็นความแตกต่างอย่างชัดเจนว่าในการออกเสียง ว ตำแหน่งเกิดเสียงอยู่ที่ริมฝีปาก คือต้องห่อปากเป็นรูปกลม โดยไม่ต้องให้ลิ้นสัมผัสส่วนใดของปากเลย แต่สำหรับเสียง l ปลายลิ้นจะกดแนบกับปุ่มเหงือก และต้องอ้าปากให้กว้างพอสมควร ส่วนการออกเสียง น ปลายลิ้นแตะที่ปุ่มเหงือกเหมือนกับเสียง l ก็จริง แต่จะมีการพ่นลมออกทางจมูกแทนที่จะออกทางด้านข้างลิ้นเหมือน l และไม่ต้องอ้าปากกว้างเท่ากับที่ออกเสียง l ด้วย

ปัญหาประการสุดท้ายในเรื่องของเสียง r และ l สำหรับคนไทยที่จะขอกล่าวถึงได้แก่ ปัญหาซึ่งเกิดจากการใช้เสียงควบกล้ำไม่ถูกต้อง ในภาษาไทยของเราเอง ปัจจุบันนี้คนไทยจำนวนไม่น้อยมีปัญหาเรื่อง ไม่ออกเสียงควบกล้ำ ร และ ล จนติดเป็นนิสัย เราคงเคยได้ยินการพูดในลักษณะนี้อยู่บ่อยๆ ทั้งในหมู่เด็กวัยรุ่น หรือแม้แต่ผู้ใหญ่ ซึ่งมีหน้าที่การงานระดับสูงในหลากหลายวงการด้วยกัน ตัวอย่างเช่น

- โครงการ ปรับปรุง กรุงเทพของท่านผู้ว่ากทม.
(ออกเสียงเป็น โคจ-กาน ปับ-ปุง กุง-เทบ)
- คุณเกรียงไกรจะมาขอปรึกษาเรื่องการทำทอดมันปลากราย
(ออกเสียงเป็น เกียง-ไถ ปึก-สา ปา-กาย)
- การเลื่อนไหวของดวงดาวและการเปลี่ยนแปลงของฤดูกาล
(ออกเสียงเป็น เคื่อน-ไหว เปียน-แปง)
- เราจำเป็นต้องมีการเปรียบเทียบและวิเคราะห์ข้อมูลทุกครั้ง
(ออกเสียงเป็น เปียบ-เทียบ วิ-เคาะ ทูก-กั้ง)
- ภาษาอังกฤษเป็นภาษาที่มีเสียงพยัญชนะควบกล้ำมากมาย
(ออกเสียงเป็น อัง-กิด ควบ-ก้า)
- หัวหน้ากลัวว่าคุณสมเดช จะทำผิดพลาดและไม่สามารถคลี่คลายคดีได้
(ออกเสียงเป็น กัว ผิด-พาด ชี-คาย)

เมื่อคนไทยกลุ่มที่ติดนิสัยไม่ออกเสียงควบกล้ำ r และ l มาเรียนภาษาอังกฤษ และต้องใช้เสียง r และ l ซึ่งเป็นเสียงควบกล้ำที่สำคัญ และใช้บ่อยมากในภาษาอังกฤษ จึงมีความเป็นไปได้สูงที่จะนำความเคยชินในภาษาของตนเองมาใช้ในภาษาที่เรียนใหม่ด้วย กล่าวคือไม่ออกเสียงควบกล้ำ r และ l ในเวลาที่พูดภาษาอังกฤษเช่นกัน ตัวอย่างเช่น

- Put the butter on the bread.
(ออกเสียงคำว่า bread ซึ่งแปลว่า “ขนมปัง” เป็น bed ซึ่งแปลว่า “เตียง”)
- The plane has gone.

(ออกเสียงคำว่า plane ซึ่งแปลว่า “เครื่องบิน” เป็น pain ซึ่งแปลว่า “ความเจ็บปวด”)

- The trip is wonderful.

(ออกเสียงคำว่า trip ซึ่งแปลว่า “การเดินทาง” เป็น tip ซึ่งแปลว่า “เงินรางวัล”)

- It's too dangerous for the driver.

(ออกเสียงคำว่า driver ซึ่งแปลว่า “ผู้ขับขี่” เป็น diver ซึ่งแปลว่า “นักดำน้ำ”)

จากประโยคข้างต้นนี้ จะเห็นได้ว่า นอกเหนือไปจากเรื่องการออกเสียงคำภาษาอังกฤษที่เขียนไปจากเสียงของเจ้าของภาษาแล้ว ผลที่ตามมาในขณะเดียวกันและก่อให้เกิดปัญหาที่สำคัญยิ่งไปกว่านั้น คือทำให้เกิดความเข้าใจสับสนด้านความหมายของประโยค หรืออีกนัยหนึ่งทำให้สื่อความหมายผิดพลาดระหว่างผู้พูดและผู้ฟัง เรื่องดังกล่าวนี้ถือว่าจำเป็นและสำคัญที่สุด ซึ่งผู้พูดจะทะเล่เสียมิได้หากต้องการสื่อสาร (ด้วยคำพูด) อย่างมีประสิทธิภาพ

เพื่อให้เกิดความเข้าใจที่ชัดเจนยิ่งขึ้น ผู้เขียนขอสรุปประเด็นสำคัญๆ ทั้ง 4 ประการที่เป็นสาเหตุให้คนไทยจำนวนไม่น้อยมีปัญหาเกี่ยวกับการออกเสียง r และ l ในภาษาอังกฤษ ดังนี้

1. มีความเข้าใจผิดว่า เสียง ร และ ล ในภาษาไทยเป็นเสียงที่เทียบกันได้กับเสียง r และ l ในภาษาอังกฤษ ดังนั้นจึงมักใช้เสียง ร แทนเสียง r และใช้เสียง ล แทนเสียง l เมื่อพูดภาษาอังกฤษ
2. มีความสับสนในการออกเสียง ร และ ล ในภาษาไทย กล่าวคือออกเสียงเป็น ล เกือบทุกกรณี ไม่ว่าคำนั้นๆจะสะกดด้วยพยัญชนะ ร เรือ หรือ ล ลิง ทำให้มีแนวโน้มที่จะออกเสียงทั้ง r และ l ในภาษาอังกฤษ เป็นเสียง ล แบบไทยๆ
3. ผลจากการที่ระบบเสียงภาษาไทยไม่มีเสียงพยัญชนะท้าย ร และ ล และไม่มี การใช้เสียงพยัญชนะควบกล้ำในตำแหน่งท้ายคำท้ายพยางค์ ทำให้คนไทยมักจะมีปัญหาในการออกเสียง r และ l ในตำแหน่งพยัญชนะท้ายและตำแหน่งควบกล้ำท้ายคำท้ายพยางค์ในภาษาอังกฤษไปด้วย โดยมีแนวโน้มที่จะ

ใช้เสียงพยัญชนะท้ายในระบบเสียงภาษาไทยแทน หรือมีฉะนั้นก็ไม่ออกเสียงพยัญชนะท้าย r และ l นั้นเลย

4. คนไทยบางกลุ่มละเลยการออกเสียงควบกล้ำ $ร$ และ $ล$ ในภาษาไทย จนเกิดเป็นความเคยชิน เมื่อต้องพูดภาษาอังกฤษ จึงติดนิสัยนั้นมาด้วย ทำให้ไม่ออกเสียง r และ l ซึ่งเป็นเสียงควบกล้ำที่สำคัญและใช้บ่อยมากในภาษาอังกฤษ

หวังว่าบทความนี้ คงพอจะให้คำตอบได้บ้างไม่มากก็น้อย สำหรับเรื่องที่ว่าเหตุใดคนไทยจึงมักจะมีปัญหาเกี่ยวกับเสียง r และ l ในภาษาอังกฤษ ผู้อ่านคงจะเห็นด้วยกับผู้เขียนว่า ปัญหาเรื่องนี้ค่อนข้างซับซ้อนมิใช่น้อย อย่างไรก็ตาม ผู้เขียนคิดว่าถึงจะซับซ้อนเพียงใดก็ยังมิทางแก้ไขได้ไม่ยากนัก หากเราได้เรียนรู้ถึงสาเหตุที่แท้จริงของปัญหานั้น ๆ ข้อเสนอแนะสำคัญที่คิดว่าน่าจะทำตามได้ง่ายและได้ผลดีคือ ขอให้ทำความเข้าใจเรื่องของตำแหน่งและลักษณะการเกิดเสียงของเสียงทั้งสองคู่นี้ คือ r - ๖ และ l - ๓ ให้ชัดเจนก่อนเท่านั้นว่าต่างกัน ในจุดไหน อย่างไรบ้าง หากเข้าใจได้ชัดเจนแล้ว จะช่วยให้สามารถออกเสียง r และ l ได้อย่างสะดวกใจและสะดวกปากมากขึ้น จนไม่รู้สึกรู้ว่าเป็นเสียงที่มีปัญหาสำหรับเราอีกต่อไป.

บรรณานุกรม

- ราชบัณฑิตยสถาน. พจนานุกรมศัพท์สัทศาสตร์ ฉบับราชบัณฑิตยสถาน. กรุงเทพมหานคร : บริษัทเพื่อนพิมพ์จำกัด, 2537.
- วิไลวรรณ ขนิษฐนันท์. ภาษาและภาษาศาสตร์. พิมพ์ครั้งที่ 4. กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2527.
- Garder,R.C., and W.E. Lambert. Attitude and Motivation in Second-Language Learning. Rowley : Newberry House, 1972.
- Gimson, A.C. An Introduction to the Pronunciation of English. London : The English Language Book Society and Edward Arnold (Publishers) Ltd., 1975.
- Handschuh, Jeanne, and Alma Simounet de Geigel. Improving Oral Communication. Englewood Cliffs : Prentice-Hall, Inc., 1985.
- Lane, Linda. Basics in Pronunciation: Intermediate Practice for Clear Communication. White Plains : Addison Wesley Longman, 1997.
- Mackay, Ian R.A. Introducing Practical Phonetics. Boston : Little, Brown and Company (Inc.), 1978.
- Prator Jr., Clifford H., and Betty Wallace Robinett. Manual of American English Pronunciation. 3rd ed. New York : Holt, Rinehart and Winston, Inc., 1972.